

ТАРАС ШЕВЧЕНКО РЕСТАВРУВАВ ІКОНУ ДІВИ МАРІЇ ВОЛИНСЬКОГО СЕЛА СЕКУНЬ?

Віктор ЖАДЬКО,
доктор філософських
наук, професор,
радник міністра
культури України

ТАК!

На початку жовтня 1846 року в складі Археографічної комісії для збирання старих актів Тарас Шевченко разом з професором університету св. Володимира Миколою Іванишевичем (1811–1874) виїхав на Волинь, щоб зробити малюнки з історичних пам'яток: будівель, городищ і могил, зібрати народні перекази, пісні, казки. Зберігся запис за 15 жовтня 1846 року в журналі Волинської духовної консисторії про «...сприяння Шевченкові під час огляду церков і монастирів».

Не могли дослідники оминути й волинського села Секунь (нині Старовижівський район). Тут, у старовинній дерев'яній церкві св. Михайла було поховано Михайла Калимета, скарбника московського князя Андрія Курбського, який не раз вигравав битви з татарами й німцями. У липні цього ж року князь отримав від короля грамоту на Ковельський маєток, у тому

числі й на село Секунь. Дияконом у місцевому храмі був тоді Григорій Антонович. Він та настоятель храму отець Ілля Мусієвич зустрічали гостей й допомагали побутові проблеми, озайомитися з храмами та їхнім майном. Секунь — назву поселення слід шукати в сивій давнині, його історія непростата: тут відбулася одна з найжорстокіших січей. У першій половині XVI сторіччя поселення належало ще до Сангушків, а 1564 року польський король подарував князю Андрію Курбському, а той — своєму управителеві Іванові Калимету, якого 1572 року вбив князь Дмитро Курцевич-Булига, після чого воно перейшло двоюрідному братові управителя Михайлові Калимету, який в 1572–1588 роках побудував у селі дерев'яну церкву св. Михайла, священником якої й став І. Мусієвич. Можливо, він перший і зустрів Тараса Григоровича й очевидно попросив художника відреставрувати для храму ікону, яку Шевченко на-

Запрестольний образ Діви Марії, реставрований Т. Шевченком

Королева Бона

звав «Діва Марія». Про цей факт розповідають у своїх дослідженнях пошуковці Володимир Лис, Петро Мазур, не оминув його й краєзнавець Володимир Рожко. Зокрема, в його статті «Волинські ікони пензля Тараса Шевченка» стверджується, що митрополит УАПЦ Никанор Абрамович,

будучи благочинним другої округи Ковельського повіту в 1934–1942 роках, під час своєї першої візитації до Свято-Михайлівського храму в Секуні у документах парафії знайшов книгу «Опись церковного имущества», заведеної ще 1806 року. В книзі містився перелік церков-

перекази свідчать: запрестольна ікона в Секуні була образом, до якого торкнулася рука художника Тараса Шевченка під час перебування на Ковельському Поліссі в середині жовтня 1846 року. Про це стверджує й релігійно-освітній діяч, прототоіерей Михайло Тучемський (1872–1945), який су-

проводжував архієпископа Алексія з 6 до 16 серпня 1937 року, коли той робив візитацію церквам Ковельського повіту і 14 серпня побував у Секуні. У своїй книзі «По глухих закутках Волинського Полісся» (1938) Тучемський пише про: «...приємні спомини перебування в Секуні й сусідніх селах національного поета Т. Шевченка, який за дорученням Київської Археографічної комісії приїздив сюди для огляду та замальовання старих поліських церков. Тоді він якийсь час побував і в Секуні, бо тут мається старовинний запрестольний образ Діви Марії, відновлений власноручно його трудами».

(Закінчення на 7-й стор.)

Вітання міністра культури України Михайла Кулиняка та першого заступника міністра культури Юрія Богущого

З НАГОДИ ДНЯ СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ПИСЕМНОСТІ І КУЛЬТУРИ

Шановні учасники зібрання! Сьогодні ми зібралися з нагоди важливого для всіх слов'янських народів свята — Дня слов'янської писемності і культури. У цей день вшановуємо і з вдячністю згадуємо святих рівноапостольних першопросвітників Кирила і Мефодія, творців слов'янської абетки — кирилиці, яка стала основою писемності багатьох народів у світі. Роль цих подвижників віри у розвитку культури слов'ян є на правду неосціненною. Їхня перекладацька діяльність сприяла тому, що слов'янські народи отримали церковні книги, а також літургію зрозумілою їм мовою. Таким чином, брати Кирило і Мефодій виконали Біблійну настанову нести Слово Боже рідною для кожного народу мовою, яку, зокрема, озвучив апостол Павло у першому посланні до коринтян: «Але в Церкві волю п'ять слів зрозумі-

лих сказати, щоб і інших навчити, аніж десять тисяч слів чужою мовою!» (1 Кор. 14:19). Старослов'янська мова, ґрунтована на кирилиці, у середньовічній Європі стала третьою за важливістю після грецької і латини, а отже, слов'яни посіли своє гідне місце у світовому культурному просторі. Поява абетки і виникнення писемності сприяли самобутньому розвитку літератури й освіти на слов'янських теренах, долученню до світової скарбниці думки через перекладацьку діяльність. Крім того, створення уніфікованої для всіх слов'ян писемності мало велике значення в історії країн південно-східної Європи, відіграло позитивну роль у зміцненні їхніх культурних і духовно-освітніх зв'язків. Бажаємо всім учасникам урочистого заходу успіхів і вагомих здобутків у розвитку рідного слова й української культури.

У Сімферополі слов'янських вчителів Кирила і Мефодія вшанували досить урочисто. Відбулася ця подія 24 травня в приміщенні універсальної наукової бібліотеки ім. І. Франка, працівники якої в тандемі з представниками Всеукраїнського інформаційно-культурного центру вже вкотре дбають,

ВІД ДНЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ — ДО МОВНОЇ КОЛОТНЕЧІ...

аби цей день не минув для міст'ян непоміченим. Відчувається, що в бібліотеці раді кожному гостю, нам видають навіть спеціальні бейджики, на яких позначена подія, і не-

вдовзі у найгарнішій «мармуровій» залі вже не лишається вільних місць. Веде програму працівник Всеукраїнського інформаційно-культурного центру, заслужений артист АРК Аркадій Вакуленко. І не тільки веде — «полюючи» на артистів, йому довелось навіть подорожувати Кримом. У результаті зіркою концертної програми став зразковий дитячий ансамбль «Зіркова капель». І хоча більшість юних артистів була не слов'янського походження, з українським репертуаром ці співаки впоралися якнайкраще. (Закінчення на 4-й стор.)

МИС ФІОЛЕНТ ГРАБУЮТЬ!

Севастополю загрожує екологічна катастрофа! — б'ють на сполох севастопольські екологи та науковці, три місяці поспіль звертаючись до найвищих інстанцій. У відповідь — суцільна тиша.

Добування піску біля мису Фіолент загрожує зсувами. Щодня, починаючи з лютого поточного року, дві баржі «Трофа» та «Печора» здійснюють по три рейси, вибираючи пісок з-під обривчастого берега мису Фіолент за допомогою спеціального устаткування. Пісок з дна Чорного моря користується попитом у будівельних компаній. Він не забруднений домішками й вважається універсальним будівельним матеріалом.

«Добування піску йде промисловими масштабами. Десять тисяч тонн за добу», — каже громадський екологічний інспектор Іван Подоляка.

На місці розташоване чимале дачне містечко, яке може зсунутися в море. Руйнуватимуться людські оселі, гинуть люди. Й це ще не все, — застерігає науковий співробітник Інституту біології південних морів Олена Колесникова: «Якщо прибрати пісок, від-

буватиметься сильне замулювання, яке не витримують багато морських організмів, що живуть навіть подалі від мису. Бо дрібнодисперсний мул швидко розноситься на величезні прибережні площі».

Хто винен і що робити? — тривожиться громадськість міста. Не інакше, як цей незаконний бізнес хтось «кришує», бо вже давно цих добувачів піску можна було би спинити. Проте вони продовжують свою справу, попри голос громадськості.

Учасники двох чи навіть трьох «круглих столів»: екологи, науковці, громадські діячі й навіть депутат міськради, котрий очолює екологічну комісію, продовжують збиратися й слухати одне одного. Звісно, що такі проблеми під час проведення «круглого столу» можна лише окреслити — вирішують вони в інших кабінетах. (Власники суден, що добувають пісок, запрошувалися на ці заходи, але жодного разу не з'явилися). Голова екологічної комісії міськради, депутат Карл Булатов пообіцяв розглянути питання на сесії та після прийняття відповідного рішення звернутися до прокуратури міста. Голова Ради громадсь-

ких екологічних організацій Маргарита Литвиненко повідомила, що вже направлені листи міністру екології й навіть в Адміністрацію Президента. Проте, як мовиться: «Віз і нині там».

На останньому з таких «круглих столів», що пройшов 14 травня, було ухвалене рішення 17 травня вивести городян на мітинг під стіни держадміністрації. Мітинг й справді відбувся, хоч і нечисленний. Останнім часом городяни стали пасивними: кожен думає, що ця проблема його особисто не торкнеться. Така думка — хибна, бо незчується, як біда підступить до кожної оселі. Мітинг нагадував гру в одні ворота. Люди тримали плакати зі зверненнями до керівництва міста та правоохоронних органів. Всі по черзі

знову нагадали, чим може закінчитися добування піску з-під обривчастого берега, на якому розташувалися численні бази відпочинку й дачне містечко. Проте до городян з будівлі держадміністрації виходити не квапилися.

Насамкінець мітингу зачитали резолюцію: «...Ми, учасники мітингу, розцінюємо цей факт як екоцид та порушення прав мешканців Севастополя. Природні ресурси, які згідно з Конституцією України належать народові, нещадно знищуються купкою ділків, байдухів до людей та довілля. З такою інтенсивністю добування піску зсув обривчастого берега разом з будівлями неминуче стане...

Коли мітингувальники вже почали розходитися, до них вийшов перший за-

ступник голови держадміністрації Сергій Савенков. Він повідомив, що влада не має повноважень забронити добувати пісок біля мису Фіолент, позаяк власники суден мають дозвіл з Міністерства екології України. Тоді мешканці міста нагадали чиновникові, що влада міста покликана захищати громаду попри будь-які дозволи згори. Поведінка першого заступника голови держадміністрації здалася городянам просто дивовижною. «Я вам більше не вірю!» — сказала голова Ради громадських екологічних організацій Маргарита Литвиненко, наблизившись до Савенкова майже впритул.

Мабуть, фраза цієї відчайдушної жінки таки зачепила чиновника за живе й стала вирішальною, бо того ж дня держадміністрація оприлюднила повідомлення Володимира Яцуби про призупинення добування піску до з'ясування прокуратурою обставин цієї справи. Севастопольці того дня зітхнули з полегшенням. Проте до повного вирішення проблеми ще далеко.

Як тут не згадати слова Прем'єр-міністра України Миколи Азарова: «...Екологічна ситуація в Україні доволі складна. Антропогенні й техногенні навантаження в декілька разів перевищують відповідні показники в розвинутих державах...» На думку глави уряду, за кожним проблемним напрямком треба встановити контроль як на рівні центру, так і на місцях. «...Треба повернути екологічному рухові пружити й силу». Ці слова глави уряду прозвучали 5 травня під час селекторної наради в Міністерстві екології України.

Прикметно, що саме на це міністерство, вірніше на його дозвіл, послався наш чиновник з держадміністрації, безсило розвівши руками перед громадою під час мітингу.

Лідія СТЕПКО
м. Севастополь

ГІПОТЕЗУ ПРО ПОТОП ПЕРЕВІРЯТЬ БІЛЯ БЕРЕГІВ КРИМУ

Українська 5-та підводно-археологічна експедиція «Берег Богів» у Чорному морі перевірить гіпотезу про всесвітній потоп, повідомив керівник експедиції, заступник директора НДІ Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв Сергій Воронов на прес-конференції.

Він пояснив, що, згідно з теоріями деяких учених, легенда про всесвітній потоп, описаний у Біблії, має відношення до Чорного моря — через затоплення середземноморськими або каспійськими водами.

11 осіб розпочнуть шлях з Євпаторії і завершать його в Одеській області. Біля Криму вони мають намір дослідити затоплений тисячі роки тому колишній морський берег, який зараз знаходиться під товщею води.

«Фахівці-археологи за допомогою візуалізації цього узбережжя зможуть врешті визначитися з місцем розташування палеонтологічних стоянок, тобто стоянок доби кам'яного віку на морському узбережжі», — сказав С. Воронов.

Він нагадав, що і багато тисяч років тому Дніпро впадав у Чорне море. «Зараз на північно-західному шельфі України, на дні моря, знаходиться русло Дніпра», — зазначив С. Воронов і додав, що експедиції дослідять затоплене морем прадавнє русло палео-Дніпра, на берегах якого могли розташовуватися стоянки доісторичних людей.

Інше завдання експедиції — фото- та відеофіксація геологічних об'єктів, зокрема газових, металових факелів, грязьових структур, — у зв'язку з необхідністю пошуків і розвідки нових джерел горючих корисних копалин, повідомив С. Воронов.

На маршруті було визначено 19 головних точок для досліджень. Загальна довжина маршруту — 494 км.

Учасники експедиції використовуватимуть телекерований підводний апарат «Софокл-1» з гідролокатором кругового обзору «Акінак». Підводно-технічне обладнання експедиції дозволяє робити дослідження на глибині лише до 100 м, тоді як американський апарат «Геркулес» спускається до 4 км.

<http://crimea.unian.net>

«КРИМПРИРОДА» БУДЕ ДЕРЖАВНОЮ

Вартість послуг державної лабораторії, яка запрацює на базі республіканського підприємства «Кримприрода», буде в 1,5-2 рази нижча, ніж у комерційних структурах, заявив голова Ради міністрів Криму Анатолій Могильов.

«У нас залишилася шикарна лабораторія, що робить аналізи, які інші лабораторії не роблять. Як з нею вчинити: списати і викинути? Нелогічно. Тому ми створили на її базі республіканське комунальне підприємство, яке буде платити кошти до бюджету», — сказав А. Могильов.

Глава уряду зазначив, що спроби

деяких політиків розкритикувати створення нового підприємства продиктовані бажанням попіаритися.

23 травня депутати кримського парламенту проголосували за створення «Кримприроди» на базі лабораторії Республіканського комітету з охорони навколишнього природного середовища.

ПОНАД 30 МІЛЬЙОНІВ — НА НАБЕРЕЖНУ

Судак отримає 34,4 млн. гривень з державного бюджету України на реконструкцію та благоустрій набережної, роботи проведуть до 1800-річчя заснування міста, повідомила прес-служба кримського уряду.

Проектно-кошторисну документацію реконструкції раніше схвалила філія підприємства «Спеціалізована державна експертна організація — Центральна служба Української державної будівельної експертизи» в Криму.

Судак відзначить ювілей у жовтні.

РОЗБАЗАРИЛИ ЗЕМЛЮ

Прокуратура Севастополя порушила кримінальну справу за фактом незаконного відчуження 0,6 га землі, розташованої в прибережній захисній смузі Чорного моря, що заподіяло державі 800 тисяч гривень збитку.

Під слідством опинилися посадовці головного управління Держкомзему в Севастополі, повідомила прес-служба наглядового відомства міста.

«У квітні 2010 року чиновники відомства не перевірили належним чином документи, надані для одержання державних актів на право власності на 6 земельних ділянок у Балаклавському районі, відведених з порушенням Земельного та Водного кодексів України», — йдеться в прес-релізі.

Справу порушили за ч. 2 ст. 367 Кримінального кодексу за фактом неналежного виконання службових обов'язків. Санкція статті — покарання у вигляді позбавлення волі на строк від 2 до 5 років з позбавленням права обіймати відповідні посади на строк до 3 років.

(За повідомленнями інформантства)

ВІД ДНЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ – ДО МОВНОЇ КОЛОТНЕЧІ

(Закінчення. Поч. на 1-й стор.)

Без будь-яких зусиль підкорилися кримськотатарському хлопчині і колоритна російська пісня про «ай ти душеньку, красну девицу» та «доброго молодца». А фольклорний ансамбль «Росіяночка» (керівник Наталя Жимкіна), розкривши в піснях красу душі російського народу, віддав належне і культурі країни, в якій ми живемо.

У мене ти одна-єдина, Одвічна радість і жур, Ти будеш жити, Україно, Країна щастя і добра, — такими словами завершили свій виступ жіночки в кокошниках.

Отже, моя думка, яка зародилася під час промов, що склали першу частину свята, залишалася незмінною: цьому дню можна було б присвоїти також назву дня толерантності. А з'явилася вона в мене у зв'язку зі словами голови Постійної комісії ВР АРК Сергія Цекова, який зауважив, що це свято об'єднує і що навіть підійшовши до «предводителя українського язика» в цій залі, він («предводитель» російської ідеї) зі своїм одвічним опонентом не посварився. Хоча порох пан Сергій таки тримає сухим і, схоже, завжди готовий до бою.

Від імені генерального консула Російської Федерації в Криму та голови організації «Російська співпраця» виступив Олександр Пушкар'єв і теж майже толерантно зауважив, що сутність об'єднаної ідеї передовсім в об'єднаній ролі російського слова, яке дозволяє знайти спільну мову кримчанам більш як 80 національностей.

Постійний Представник Президента України в Криму Віктор Плакіда зачитав привітання глави уряду Криму Анатолія Могилюва, в якому йшлося, зокрема,

про духовне відродження народу, неможливе без шани до рідного слова.

Виступили також заступник мера Сімферополя Ілля Глазков, міністр культури Альона Плакіда, генеральний директор Всеукраїнського інформаційно-культурного центру Владислав Єрмаков. Говорили вони широко і без підтексту (мовляв, усі ми походимо від одного слов'янського кореня і всі рівні, але дехто все ж таки трохи «рівніший» за інших).

Екскурс в історію здійснив голова Співки російських, українських та білоруських письменників Володимир Терехов. Він розповів, як рівноапостольні брати Кирило (в миру Костянтин) та Мефодій несли в люди Христове слово, як перед поїздкою в Моравію створили слов'янську азбуку, що стала «інструментом для утвердження самоідентичності народів». Володимир Павлович, від якого завжди можна очікувати різких випадів, цього разу побажав лише, щоб наша спільна слов'янська писемність об'єднувала народи. Тож і дійсно, чим не день толерантності?

До концерту приєдналися й інші брати-слов'яни: кілька вітальних слів від імені кримських болгар сказав співак Петро Петков, голова польського товариства Юзефа Мешкова прочитала написаний польською мовою вірш кримського поета Зігмунда Левицького, який загинув кілька років тому.

А польський дитячий мистецький колектив «Задоринка» підкорив геть усіх своїми запальними танцями. Заключне слово на славу слов'янських просвітелів Кирила та Мефодія сказала директор бібліотеки Людмила Дроздова. І, розходячись по домівках, люди й гадки не мали, яке знайшов продовження цей

«день толерантності» у Києві.

Саме на нього, за іронією долі, припав розгляд законопроекту Колесніченка та Ківалова про регіональні мови, згідно з яким на території, де 10 і більше відсотків громадян послуговуються іншою, не державною мовою, вона набуває особливого статусу — регіональної. Теоретично цей закон покликаний захистити мови національних меншин, а практично — підвищити в Україні статус мови і без того агресивно налаштованої російськомовної більшості. А з приводу того, що таким «особливим» регіоном стане вся наша держава, немає сумнівів. Зрозуміло, що володіння державною мовою втрапить і без того слабку мотивацію, а її використання далі звужуватиметься, і незабаром наші двадцятилітні завоювання буде зведено нанівець. Тож, її прихильники в парламенті одразу спробували заблокувати розгляд цього закону, в результаті чого зчинилася посправжньому кривава бійка.

Цьому скандалу були частково присвячені дві популярні полі-

тичні телепередачі країни, що транслювалися в прямому ефірі наступного вечора. У відповідь на запитання, наскільки актуальним є ухвалення такого закону, коли мовне питання, згідно з опитуванням, хвилює лише 4% громадян, поступаючись безробіттю, низькому рівню зарплат та пенсій, іншим соціальним питанням, гість передачі «Свобода слова» пан Колесніченко послався на необхідність ратифікувати відповідну міжнародну хартію, аби зберегти належний імідж у світі. Присутні на передачі цій версії не зовсім повірили, бо імідж України вже і так впаде плінтуса зовсім з інших причин, та ніхто з цього приводу не посипає голову попелом. До речі, ратифікувало цей документ всього вісім держав зі стабільною внутрішньою мовною ситуацією. І серед них, зрозуміло, немає Росії.

Не переконало й пояснення нардепа на програмі Савіка Шустера про необхідність виконувати передвіборні обіцянки, бо їх — непочатий край, а береться на озброєння лише найнесуттєві-

ша. Більшість присутніх зійшлися на тому, що йдеться передовсім про дешевий передвіборний піар, задля якого і громадського спокою не шкода.

Але ж Севастопольцеві пан Колесніченко добре знає ціну громадського спокою, зокрема в Криму. Бо навіть тут, як бачимо, відбуваються пошуки об'єднаних ідей. То задля якої ж великої мети можна усім цим ризикувати?

Втім, представництво МВФ в обмін на грошовий транс висуло до України чергові вимоги, серед яких — підвищення ціни на газ та опалювання для населення. І воно — не останнє. Очікується подорожчання і електроенергії до 1 грн. за кВт/годину. То, можливо, мовна колотня й потрібна саме для того, щоб українці покійно і непомітно для себе скуштували цю гірку пілюлю?

Тамара СОЛОВЕЙ

Про те, як відзначали День слов'янської писемності і культури у Севастополі, читайте на 16-й стор.

ДЕ І КОМУ МОВА БІЛЬШЕ БОЛИТЬ?

КРИМ

Президія Верховної Ради Автономної Республіки Крим висловила стурбованість загостренням суспільно-політичної ситуації у Верховній Раді України при розгляді проекту закону України «Про засади державної мовної політики».

Про це говориться в тексті заяви Президії кримського парламенту, поширеній у понеділок у ЗМІ, передає кореспондент УКРІНФОРМУ.

«Напередодні виборів опозиційні сили в парламенті України, не знайшовши обґрунтованих правових аргументів, стали відстоювати

свою позицію звичним для них силовим способом — шляхом зриву розгляду питання, відвертих хуліганських дій, блокування трибуни і роботи Верховної Ради України в цілому», — йдеться в документі.

У керівництві парламенту АРК вважають, що «переведення конструктивної дискусії з питання, яке зачіпає конституційні права мільйонів громадян України, в нецивілізоване русло» націлене не на захист української мови, а «на радикалізацію ситуації в суспільстві», — зазначається в заяві.

Президія ВР АРК закликала політично відповідальні структури українського суспільства «дати відсіч провокаторам», не допустити нехтування прав етнічних меншин на вільне використання національних мов.

Як уже повідомляв УКРІНФОРМ, 24 травня опозиція намагалася заблокувати розгляд законопроекту «Про засади державної мовної політики». Сталася бійка між народними депутатами.

При цьому постраждав білівець Микола Петрук, якому в сутичці розбили голову. Його забрала швидка допо-

мога. Одного з авторів законопроекту, регіонала Вадима Колесніченка, ударили по обличчю і розірвали сорочку. Прокуратура доручила столичній міліції провести перевірку за фактом інциденту у Верховній Раді 24 травня.

ЧЕХІЯ

Українські організації Чехії закликають українців світу стати на захист української мови. Про це йдеться у зверненні українських організацій у Чеській Республіці до українців світу, оприлюдненому на сайті «Української газети», що виходить в Чехії.

Зокрема, звернення підписали організації «Українська європейська перспектива»,

«Українська ініціатива в Чеській Республіці», «Об'єднання українців у Чеській Республіці», «Укргазета», «Український журнал», Українська суботня школа «Ерудит».

У зверненні наголошується, що Україна як держава та український народ у небезпеці. Його автори переконані, що законопроект про запровадження двомовності в Україні є авантюрою. «Українська держава повинна мати єдину державну мову — українську. Якщо це комусь не подобається — світ відкритий. Так само Українська держава мусить мати національну свідомість правителів —

українців за національністю та українців-націоналістів-патріотів за духом. Іншого шляху нема — інакше держава загине», — йдеться у зверненні.

«Запровадження другої державної мови — це злочин проти України, злочин проти історії і проти народу. Ми повинні захистити свою мову. А з нею і свою Українську державу і український народ», — наголошують українці Чехії.

Вони закликають усе світове українство стати на захист української мови, української історії і культури.

ТАРАС ШЕВЧЕНКО РЕСТАВРУВАВ ІКОНУ ДІВИ МАРІЇ ВОЛИНСЬКОГО СЕЛА СЕКУНЬ? ТАК!

(Закінчення. Поч. на 1-й стор.)

Професор із Луцька Петро Кралюк у монографії «Волинь у житті і творчості Тараса Шевченка» (2006) на підтвердження того, що Шевченко міг реставрувати ікону Діви Марії, наводить гіпотези науковців Михайла Шугурова й Ореста Левицького, а також письменника Бориса Грінченка та мистецтвознавця Олексі Новицького. Цікава розмова відбулася ще в 1979 році у селі Секунь шевченкознавця Петра Жура з місцевим жителем, 86-літнім Мефодієм Рижком, який споминав, що «...дід його Іван розповідав йому про те, що в Секунь приїжджав Шевченко, що він малював стару церкву, не нинішню, збудовану пізніше, а ще стару, ветху. Тарас Григорович не тільки змалював ту церкву, а й реставрував для неї ікону Богородиці. Коли церкву розібрали, то ту ікону перенесли до кладовищенської каплички».

Як свідчать церковні архіви, храм справді перебував в аварійному стані, тому 1868 року на іншому місці, біля поштової дороги, збудували нову церкву. А в 1893 році давній храм, замальовки якого робив Т. Шевченко, перенесли на нове кладовище й освятили на честь преподобного Іова Почаївського. Сюди забрали різний церковний інвентар, храмовий архів та образ Діви Марії. А на місці знесеного храму звели школу. Отже, нині ікона, яку тримав у руках Шевченко, зберігається в цвинтарній Іовській церкві села. Владика Никанор так описує враження від образу: «У Секунській церкві я не міг одірвати очей від милого українського обличчя Діви Марії з дитячком на лівій руці в художньо мальованій кольоровій шаті. На Божій Матері, як дар пошани і любові місцевого жіноцтва, пишались низки коралів і пацьорів. З металевої коронки на голові спускалися пасма різнокольорових стрічок».

Автор цих рядків відвідав Секунь 7 травня 2012 року в супроводі Анатолія Якубіюка, завідувача лабораторії енциклопедичних досліджень Волинського національного університету імені Лесі Українки, голови сільради Надії Костючик і з

дозволу протоієрея Анатолія Оверчука розгледів й сфотографував запрестольну ікону «Діва Марія», яка справді знаходиться під сімома замками в цвинтарній капличці. Мене цікавило чимало фактів — де і що «підправляв» художник Шевченко, яких частин образа торкнувся його пензель? По-перше, вразило те, що на портретах Діви Марії й дитини домальовано намисто, що не характерно для православних ікон, але притаманно для української жінки. По-друге, в нижній правій й лівій частинах образа чітко видно людські постаті, які стоять навколішки й поглядами звернені до небес, де на хмарі видніється Всевишній.

Але якщо йдеться про «реставрацію», то, виходить, уже була картина, яку Шевченко оновив і на свій художній погляд і смак домальював деталі, які мають бути притаманні для ікони? Пригадалася розмова з А. Якубіюком про знану й шановану свого часу на Волині королеву Бону, й коли я віднайшов в Інтернеті її портрет, був вражений, зіставивши із

Т. Шевченко. Автопортрет. Олівець. (Кінець серпня 1845 р.)

Каплиця на цвинтарі волинського с. Секунь, де зберігається ікона Діви Марії

Секунською іконою, — неймовірна схожість облич. (Див. фото на 1-й стор. — Ред.). Можливо, саме й реставрував кабінетний («кімнатний») погрудний портрет королеви, адже свідченням цього є атрибути монаршої влади: корона, мантія, хрести й медальйони на золотих підвісках. Такі портрети — матері й дитини були в XVI сторіччі спрямовані розкрити не тільки зовнішній образ малюка, а й показати його характер та соціальне походження.

Хто ж вона, власниця волинських земель і замків Бона? Як дослідив пошуковець Анатолій Семенюк, майбутня королева народилася в Італії у родині міланського аристократа герцога Сфорца. Здобула європейську освіту. В 1518 році переїхала до Польщі й стала дружиною короля Сигізмунда. Монарх щедро дарував коханій жінці маєтки в Польщі, Білорусі, Литві й на Волині. Завдяки старанням королеви село Ковле отримало грамоту про надання йому статусу міста на основі Магдебурзького права. Пізніше, в 1543 році, Ковель перейшов під її управління. З виданих Баною грамот видно, як бурхливо розвивалося міське господарство, торгівля, ремісництво. Королева встановила рівноправність православної і католицької конфесій. Виважено ставилася до національних меншин, селян, які її обожнювали й молилися за її здоров'я у волинських храмах.

Ще з дитинства Тарас Григорович знав, що богородична тематика заснована на таїнстві Боготілення, через образ Богородиці розкривається глибина боголюдських відносин. Марія, що дала життя Богу в його людській природі, стає матір'ю Бога (Богородицею). Отже, Т. Шевченко портрет королеви Бони з дитиною, ймовірно, з одним із синів — Сигізмундом Августом чи Альбрехтом, намалював під ікону «Діва Марія», і це закономірно, бо саме цей образ Тарас Григорович освятив поетичним словом. Як справедливо зазначає духівник Дмитро Степовик, центральна вісь ставлення Шевченка до Діви Марії точно збігається з тією роллю, яка відведена їй в святих Євангеліях: вона пречиста, свята, непорочна, безмежно добра, вибрана самим Богом для великого й недосяжного розумові людини експерименту: перевести духовну іпостась Бога в матеріальне тіло живої людини — для того, щоб це тіло померло й одночасно зняло прокляття гріха з усіх інших людей. Велич Марії проектується Шевченком виключно через велич Ісуса Христа.

Всеупованіє мое
На Тебе, мій пресвітлий раю,
На милосердіє Твоє,
Все упованіє мое
На тебе, Мати, возлагаю.
Святая сило всіх святих,
Пренепорочная, Благая!
Молюсь, плачу і ридаю...

Не тільки змістом, а й молитовним настроєм, емоційним звертанням і проханням до Богородиці, чудово чисто євангельською ритмікою й строфікою, а також щедрим та делікатним і щиро українізованим використанням церковнослов'янських — це суто православна похвала Марії, довершена молитва великої поетичної сили. Ці початкові слова з Шевченкової поеми «Марія» таки треба було б включити в українські молитовники! Переконаний, Тарас Шевченко не міг не скористатися щасливою нагодою й відреставрував портрет королеви Бони з дитиною під ікону «Діва Марія», домальювавши намисто та людей, які моляться. До того ж, митець добре знав, що ікона в православній традиції виконувала особливу функцію — вона була й молебним образом, і книгою, за допомогою якої навчають, і супутником-розрадником нелегкого життя, і святиною, і головним багатством громади, яка, як спадок, передавала образ від покоління до покоління.

Цей іконографічний тип одержав найменування «Одигітрія», що вказує дорогу, або «Провідниця». У цій назві закладена концепція ікон Богородиці загалом, яка веде віруючих до Христа. Життя хри-

В медальйоні — рік оновлення та ініціали

стіянина являє собою шлях із п'ятми у Боже світло, від гріха — до порятунку, від смерті — до життя. У цій Секунській композиції Діва Марія тримає малого Ісуса на лівій руці. Обидві фігури звернені обличчям до прихожан, і Богородиця правою рукою вказує на Божого Сина, котрий правою рукою благословляє. Лики обох святих мають урочистий образ. Дитя Ісус має зрілий, як у дорослої людини, вираз обличчя, високе чоло є символом мудрості, що вказує на його відвічне існування як Слова Божого. Богородиця, що вказує на Христа, — ключ до цього образу. Вона орієнтує споглядаючого, духовно направляючи його до Христа, тому що Він є шлях, істина й смисл життя. Діва Марія несе наші молитви до Нього, клопочеться за нас перед Ним, оберігає нас на шляху до Ісуса...

А тепер про майже головне: на медальйоні дитини — Ісуса Христа, в обрамленні видніються букви й цифри, які, хоч і частково розмиті, при збільшенні вдалося розпізнати — абрєвіатуру — Ш, а під нею — Т, нижче — цифри: «1846» — отже, це підтверджує гіпотезу, що Тарас Шевченко таки залишив нам знак, вказавши свої ініціали й дату, коли працював над відновленням образу.

Залишилося зробити аналіз фарб — першого й останнього нашарувань ікони. Зробити це обіцяв губернатор Волині Борис Клімчук, й у дискусії щодо причетності Тараса Шевченка до її реставрації було б поставлено крапку...

Віктор ЖАДЬКО,
доктор філософських наук, професор,
радник міністра культури України
Фото автора

Секунь — Київ

Список використаної літератури

- Житомирський державний обл. архів. — Ф.1. — Оп. 50. — Спр. 164. — Арк. 287.
Збірник «Минуле і сучасне Волині та Полісся: Ковель і ковельчани в історії України та Волині».
Історія села Секунь. Рукопис.
Ернст Ф. Українське малярство. — К., 1929. — С. 22.
Кравчук Н. Кобзар реставрував ікони?! // Високий замок, 2012. — 16 травня.
Наукова подорож Т. Шевченка по Волині: цикл публікацій Володимира Рожка в газеті «Луцький замок» № 16, 18, 19, 21 за 2005 рік.
Рожко В. Волинські ікони пензля Тараса Шевченка / В. Рожко // Наша віра. — 1996. — липень. — С. 7.
Цинкаловський О. Стара Волинь і Волинське Полісся, 1988. — С. 34.
Яцюк В. Віч-на-віч із Шевченком: іконографія 1838–1861 років. — К.: Балтій Друк, 2004. — С. 90–110.

СТОРІНКА ЩАСТЯ, ЯКУ ЗАБУТИ НЕМОЖЛИВО!

Зразковій театральній студії «Світанок» цієї весни виповнилося 19 років. І не дивно, що за роки існування студії Алла Петрова, її незмінний керівник, заслужений працівник культури України, стала для студійців другою мамою, адже багатьох дітей сюди приводили із дитячого садочка. І за роки навчання «Світанок» став для них другою рідною домівкою, а «світанківці» — єдиною великою родиною.

За 19 років А. В. Петрова випустила 19 випускників. І кожного року, прощаючись зі своїми пташенятами, вона не стримує сліз.

Цього року зразкову театральну студію «Світанок» КРЦДЮТ закінчили Олександра Андреева, Юлія Ерикалова та Євген Давиденко.

Це для них 27 травня у Кримському республіканському центрі

своїми батьківськими настановами робите усе, щоб наша держава мала велике майбутнє, щоб вона не була останньою серед інших народів і держав. Я вірю, що настане час і Україна буде пишати не тільки тим, що у нас є брати Клички. Я вірю, що наші випускники, прийшовши у великий дорослий світ, захочуть сказати своє слово, відстояти свою думку і завжди будуть мати свою позицію. Заради цього ми народжуємо це майбутнє, а не для того, щоб себе потішити. Ми готуємо собі опору. Вони — наша надія, наша сила, наша опора. Сьогодні вони — наша гордість і наші зірки в студії «Світанок». А завтра на небосхилі України запалає зірка Олександри Андреевої, Юлії Ерикалової і Євгена Давиденка.

Мета нашого колективу — по-

сподобалось, що навіть вирішила стати актрисою. «Я вас буду пам'ятати і ніколи не забуду, навіть якщо захочу забути — у мене не вийде, тому що цю дитячу сторінку щастя забути неможливо. Спасибі Вам, Алло Володимирівно!».

Юлія Ерикалова (Горділя) теж прийшла до «Світанку» в шість років, потім два роки не відвідувала студію, а згодом знову повернулася уже назавжди. Тепер вона усвідомила, що жити не може без сцени, без театру. За її словами, колектив студії став для неї другою родиною, а Алла Володимирівна Петрова і Олександр Олексійович Польченко — друзими батьками. «Ви мене вели за руку крок за кроком до великого життя, і зараз я стою на першій сходинці...».

Євген Давиденко у студії лише три роки. Він загадує, що коли прийшов на перше заняття, то до нього поставились обережно, сказали, щоб він просто посидів і подивився, а то, буває, діти приходять, не розуміючи, куди прийшли, а потім піднімають руку, просять до вбиральні і більше не повертаються. «Як бачите, я не втік. Більше того, саме ви і навчання в студії допомогли мені вибрати майбутню професію. Господи, як же я вас люблю!» — не стримався від сліз Євген.

Але по-справжньому вразили і випускників, і всіх присутніх друзів і щирі побажання одногрупників «світанківців» — тих, кому ще навчатись рік чи два.

Юлія Харьковська, стримуючи слези, говорила про те, що тут, у студії, на сцені вони всі познайомились. «Тут ми кохали і ненавиділи, тут, на сцені, були слези і радість. Де б ви не були,

прошу вас, пам'ятайте театральну студію «Світанок».

Марія Шевченко, яка до студії потрапила декілька років тому, сказала: «Ви змінили моє життя, тому кожна хвилинка, кожен момент, який ми були разом, назавжди залишаться в моєму серці, в моїй пам'яті». Олександр Поліновський побажав випускникам, щоб їхнє життя було таким же світлим, як їхня душа. Зоя Мансурова побажала майбутнім акторам довгих літ і море квітів. Ярослав Павлів запевнив, що у них буде все добре, тому що мають великі козири — юність і красу. Артем Жученко вважає, що кожен з випускників — це гарний приклад для усіх учнів студії не тільки своєю акторською майстерністю, але і своїм характером, своєю душею, своїм духом, патріотизмом та цілеспрямованістю. «Наші випускники, як діаманти серед нас. Але щоб так засяяти, вони повинні були потрапити до справжніх майстрів. Нам усім пощастило, що наш керівник — Алла Володимирівна — саме такий майстер».

Арлен Юсупов зазначив: «Тепер ви добре знаєте, що таке театр і за якими правилами там жити. Дотримуйтеся цих правил і у вас усе буде добре».

Еліна Сукач прочитала випускникам вірш-побажання: *Не згубіть в своїм серці людину, Світу правди несіть полум'я, Не цурайтесь, любіть Україну, Бережіть своє чесне ім'я. Не забудь своїх друзів ніколи і затам, як святий заповіт, Що є мама, є Алла й «Світанок», Які вивели тебе в цей світ.*

Олександр ПОЛЬЧЕНКО
Фото О. Носаненка

дитячої та юнацької творчості була святково прибраною зала, це для них звучали вітання й настанови, для них батьки послали рушники. А випускники зіграли в студії свої останні ролі. Для свого прощання зі студією вони підготували виставу за п'єсою М. Старицького «Циганка Аза».

І переповнена зала побачила Азу — Олександру Андрееву, Горділю — Юлію Ерикалову і Василю — Євгена Давиденка.

Які вони схвилювані чекали на початок, а годинник уже розпочав відлік останнього уроку. І за традицією цей урок відкрила Алла Володимирівна: «Я вас вітаю з цим найчудовішим днем випуску. Прислухайтесь, годинник своїми ніжками вже йде із цієї зали, зі студії, і його вже не зупинити. Він узяв вас за руки і віднині буде вести по життю». А далі Алла Петрова звернулася вже до батьків:

«Коли я маленькими беру до студії ваших дітей, — сказала А. Петрова, — то ми разом з вами хочемо, щоб у них було гарне майбутнє. Але яким воно буде, залежить тільки від нас усіх. Якими ми їх виховаємо, таким і буде їхнє майбутнє, ваше і нашої держави. Я вірю, що ви виховуєте у своїх дітях почуття патріотизму,

бачити, як грають струни душі того виконавця, який виходить на сцену. І моє завдання — відшукати в дитині ту струну, що сьогодні грає тихенько, а завтра — на весь світ. Заради цього треба жити і працювати».

А далі зазвучав вальс і на сцену вибігли наймолодші «світанківці», які роблять перші акторські кроки. Вони побажали випускникам стати новими Заньковецькими, Роговцевими, Яковченками та Довженками, і куди б не закинула доля — пам'ятати цей добрий дім під назвою «Світанок». За традицією, що склалась у студії, кожного року випускники отримують в подарунок іграшку, яка буде їм нагадувати про те, що вони були маленькими і що в театрі світ треба сприймати світлим дитячими очима. Велика подяка батькам, а саме Ірині Меркулової, що випускники цього року отримали такі подарунки. А голова Сімферопольського «Союзу українок» Поліна Король традиційно вручила стипендії від союзників та художню літературу від заступника голови товариства «Україна-Світ» Василя Стефанюка. І, звичайно, студійці вже звикли, що на всіх присутніх чекає солодкий подарунок від

Сергія Сукача — це величезний святковий торт!

Середня група студії підготувала і показала присутнім виставу «Про Андрія дурака». І побачила випускникам завжди мати щире, гаряче і добре серце. А після того, як старша група показала свою «Циганку Азу», зал ще довго вигукував «браво», будучи у захваті від побаченого. А вже це всього-на-всього учні десятого та одинадцятого класу, а такі пристасті, таке кохання, такі емоції — слези в залі і на сцені. Ось воно — майбутнє українського театру в Криму.

Олександра Андреева (наша Аза) прийшла до студії в шість років, сьогодні їй шістнадцять. Розповідає, що коли мама привела її до «Світанку», вона не розуміла, що буде тут робити, але згодом їй так

УВАГА: КОНКУРС!

«МЕНІ ТРИНАДЦЯТИЙ МИНАЛО...»

До 13-річчя кримської дитячої газети «Джерельце» під Шевченковим гаслом «Мені тринадцятий минало...» оголошується **творчий конкурс серед юних читачів** — школярів Криму і всієї України. Надсилайте на адресу редакції (звичайною або електронною поштою) ваші **літературні, поетичні, публіцистичні твори** — на будь-які теми, які могли б бути надрукованими в дитячій газеті. Компетентне журі, яке очолює незмінний шеф-редактор «Джерельця» Данило Андрійович Кононенко, оцінить і відбере кращі творчі доробки, автори яких отримають шанс вибороти суперприз (**розкладний велосипед!**) та інші нагороди.

Крім творчих завдань, будуть й цілком конкретні, за які нараховуватимуться додаткові бали. Ось два з них:

— **КОЛИ ВИЙШОВ ПЕРШИЙ НОМЕР «ДЖЕРЕЛЬЦЯ»?**

— **ХТО, НА ВАШУ ДУМКУ, НАДАВ ДЛЯ ПЕРЕМОЖЦЯ КОНКУРСУ У «ДЖЕРЕЛЬЦІ» ГОЛОВНИЙ ПРИЗ — ВЕЛОСИПЕД?**

Чекаємо на ваші відповіді, вірші, оповідання, репортажі, новели, статті. Творіть! Дерзайте! Перемагайте!

Хоча у школярів уже на-стали довго-очікувані каніку-ли, наш конкурс у відпустку не збираєть-ся. Навпаки, «Джерельце» оголошує ще одне творче змагання — на кращу розповідь про те, як і де ви провели свої канікули, чим вони запам'ята-лися. І обов'язково — з фотографіями!

МОЯ БАТЬКІВЩИНА

Батьківщина — це земля, де ти народився, де ти живеш. Для кожної людини — це місце, найдорожче, ніж будь-який куточок у світі.

Я дуже люблю свою Батьківщину. Для мене це — Крим, Чорне море, моє рідне село, вулиця, школа, мої рідні і друзі. Я люблю, коли над моєю Батьківщиною сяє яскраве сонечко, співає у небі дзвінкий жайворонок. Люблю, коли дзюркоче у чистому джерельці вода, шумить зелений ліс, йде теплий дощик. Я люблю свою рідну землю за те, що я можу дихати свіжим повітрям, гуляти з друзями, бігати по зеленій травичці, навчатися у школі, мріяти про майбутнє. Люблю та ціную за те, що вона подарувала мені життя, навчає мене любити й поважати своїх рідних та друзів. За те, що моя рідна Батьківщина захищає мене від усього лихого та поганого і дарує тільки мир та спокій.

Я завжди буду любити, шанувати та берегти свою Батьківщину. Ніколи не покину свій рідний куточок, бо це — найпрекрасніше та найдорожче місце у цілому світі.

Дарина ЗБРИЦЬКА, учениця 6 класу Грушівської загальноосвітньої школи, м. Судак

ТЕРНИСТІЙ ШЛЯХ КРИМСЬКИХ ТАТАР

Історія кримських татар почалася дуже давно, з часів правління Кримського ханства, на території якого вони оселилися. Традиції, мова, звичаї — все це збагачувало культуру кримських татар.

Минали роки... Одне за одним підростало покоління... Крим для мого народу став і серцем, і душею, без якого не проживе жодна людина у світі. У 1941 році почалася війна. Увесь народ став на боротьбу проти загарбників, які хотіли захопити рідну землю. У багатьох родинах на фронт забрали синів та чоловіків. Люди готові були віддати життя за місце, де виростили.

У 1944 році 18 травня кримських татар несправедливо звинуватили у змові з фашистами і депортували за межі Батьківщини. Для кримських татар цей день назавжди залишиться Днем Трауру, згадуючи про який неможливо стримати сльози.

Кримських татар відправили в Узбекистан, за Урал, до Сибіру, де від холоду або спеки багато людей померли, так і не дочекавшись повернення до Криму — місця, де вперше почали ходити, розмовляти, де залишилися могили їхніх предків.

У душі кожного була лише одна надія — повернутися до Криму! І ця надія давала сили жити далі та боротися за повернення на рідну землю.

І знову минали роки... Підростали покоління, народжені на чужині. Їхні батьки жили однією мрією — показати дітям Батьківщину! Місце, де цвіли надзвичайно красиві сади, де синє море чекало на їхнє повернення. Місце, де почалася історія кримських татар.

Майже через 50 років вдалося повернутися кримським татарам на рідну землю. Хоча для багатьох людей це так і залишилося мрією, яка до останнього подиху була в їхніх душах.

Пам'ятаймо та шануймо історію свого народу. Любімо свою Батьківщину, бо «людина без Батьківщини — все одно, що людина без матері»...

Мавіле ЕННАНОВА, учениця 9-У класу ЗОШ № 38 м. Сімферополь

НЕЗНАЙКО У МІСТІ ТАЛАНТІВ

24 травня у Нижньогірській загальноосвітній школі 1-3 ступенів № 2 відбувся цікавий захід — презентація обдарованих дітей школи, яка вже стала традиційною у нашому навчальному закладі. Ініціатором такого заходу виступив директор школи Толмач О. П. Цього року презентацію підготували й організували вчителі Миронюк С. М. та Бочкова Н. Ж. Усе дійство відбувалося у Місті Талантів, а головними героями — ведучими — були всім добре знайомі мультяшні герої Незнайко (роль виконував учень 7-Б класу Ісмаїлов Ельвіс) і Знайко (учениця 6-А класу Тюрина Карина). Вони опиняються на вулицях цього чарівного міста, зустрічають і презентують його мешканців — учнів, які стали цього навчального

року призерами різних олімпіад, змагань, конкурсів. Треба наголосити на тому, що цьогоріч у нас був дуже «добрий врожай» на призери республіканських олімпіад. Переможців наш Незнайко зустрів на головній вулиці міста — проспекті Знайок! Так, учень 11-А класу Меннанов Рустем посів 3 місце в олімпіаді з астрономії, хімії, фізики. Марченко Анастасія, учениця 9-А класу, про яку ми вже якось писали, знову цього року посіла 3 місце в олімпіаді з української мови та літератури, а також з географії. Крім того, зустрілися героям учні — переможці районних олімпіад, конкурсу імені П. Яцика, літературних конкурсів. Імена цих дітей занесені у «Книгу слави» — своєрідний щоденник перемог вихованців нашої школи.

Зустрів Незнайко на вулиці Фізкультурників і Спортменів дзюдоїстів, які брали і беруть участь у республіканських та всеукраїнських змаганнях. Серед них — учениці 9-Б класу Букетова Аліна та Дробот Олександра, які представляли команду Криму на змаганнях у Харкові. Тендітні, граціозні дівчата у своєму арсеналі мають багато медалей та кубків, бо займаються цим видом спорту вже багато років. Усім запам'ятався спортивний виступ молодшої групи дзюдоїстів, які «будували піраміди».

На вулиці Поетів і Музикантів зустріли наші ведучі Аблаєва Бекіра та Марченко Настю. Бекір — учень 7-Б класу, майстерно грає на скрипці. Продемонстрував свої здібності, зігравши мелодію Є. Доги

«Мой нежный и ласковый зверь». Присутні у залі, затамувавши подих, слухали не менш віртуозну гру Насті на піаніно. Вона виконувала мелодію джаз-вальсу Ю. Вишняка «Очарование». Крім того, ці діти ще й складають вірші та пишуть прозу. Анастасія прочитала свій вірш англійською мовою. До речі, вона пише вірші трьома мовами: російською, українською та англійською. А ще Настя посіла 1 місце в Криму у конкурсі творчих робіт посольства США англійською мовою! Бекір також прочитав свій віршик, хоча в основному пише прозу. Він має вже дві друковані книги оповідань, презентація яких відбулася у республіканській бібліотеці ім. І. Франка у Сімферополі.

На вулиці Художників Незнайко і Знайко зустріли художників-початківців: Марченко Олесю, ученицю 3

класу, та Чемерис Юлію, ученицю 7-Б класу. Вони презентували свої художні роботи. Про успіхи вихованців розповіла вчителька образотворчого мистецтва, керівник гуртка «Палітра» Риженко С. В. Свої творчі роботи Юлія неодноразово представляла на республіканських конкурсах та виставках.

На завершення заходу виступив мер Міста Талантів — директор школи Олександр Павлович. Він подякував учням за їхні знання, які приносять школі гордість і славу. Нагородив переможців грамотами, дипломами та цінними подарунками. Спонсорами виступили вчителі школи, а також районне відділення Ощадбанку. Сподіваємося, що наступного року переможців буде не менше!

Ельвіна АБІБУЛЛАСВА, учениця 9-Б класу Нижньогірської ЗШ 1-3 ступенів № 2

БІЛЯ ВИТОКІВ СУЧАСНОЇ АБЕТКИ

24 травня увесь слов'янський світ урочисто прославляє братів Кирила і Мефодія — творців слов'янської писемності.

У Севастополі, на території Національного заповідника «Херсонес Таврійський» День слов'янської писемності і культури відзначили в останню неділю травня.

Того дня вхід до Національного заповідника був вільним, і городяни мали змогу ознайомитися з виставками народного мистецтва та оцінити виступи місцевих творчих колективів. Активну участь у святі взяла Асоціація національно-культурних товариств, дитячо-юнацькі клуби, художні студії, творчі колективи Палацу дитинства та юнацтва, Український культурно-інформаційний центр.

Все святкове дійство, від написання сценарію до процедури нагородження учасників, організоване міським управлінням культури і туризму.

Сценарій був створений так, що поміж виступами творчих колективів глядач міг довідатися про походження нинішньої абетки, якою користуються сучасні слов'янські народи.

Фахівці пов'язують її з іменами візантійських проповідників християнства, болгар за походженням, Кирила та Мефодія.

Новий алфавіт, виникнення якого відносять до IX століття, отримав тоді назву «кирилиця», на честь його автора Кирила. Допомігав Кирилові у цій благородній справі освіти слов'янських народів його старший брат Мефодій.

У процесі творення слов'янської абетки певне значення мала поїздка Кирила до Херсонесу (давньоруське місто Корсунь).

Одночасно зі створенням абетки було розпочато роботу над перекладом з грецької на слов'янську Євангелія та Псалтиря. Так була започаткована слов'янська літературна мова та книжкова справа. Все це згодом стало надбанням слов'ян, основою їхнього інтелектуального розвитку. Кирилиця є третьою офіційною азбукою Європейсь-

кого союзу, після грецької та латини.

Щорічне культурно-просвітницьке дійство, що проходить на території Національного заповідника «Херсонес Таврійський», сприяє вивченню власної історії та зміцненню культурних зв'язків між народами, що населяють багатонаціональне місто. Кошти на проведення свята виділяються з місцевого бюджету.

Попри те, що свято на території Херсонесу відбувається не вперше, зацікавленість громадян до нього не слабне, а навпаки зростає, — каже заступник начальника управління культури Марина Сидорець.

Заступник начальника управління культури м. Севастополя Марина Сидорець

дорець, коментуючи захід.

— Я спостерігаю це свято багато років поспіль: з кожним роком число відвідувачів зростає. Серед них не лише ті, хто прийшов сюди заради концертних номерів наших творчих колективів. Тут можна побачити і гостей міста. Туристи, що прибули з групами на екскурсію, маючи певні обмеження у часі, намагаються все оглянути й прослухати.

Цього року вперше у святі брали участь дитячі та юнацькі колективи. Якщо ми слухали «Веснянку», то це — студенти з Національного технічного університету. А якщо — «Калинку», то це — наші діти з Палацу дитинства і юнацтва.

Враховуючи чималу прохідність заповідника, думається, на святі побувала не одна тисяча севастопольців та гостей міста. Сьогодні тут розташувалися 50 виставок, на яких широко представлені вироби народного мистецтва. Серед них: мереживо, художня вишивка, розпис по дереву, плетіння з соломки та лози, декоративна іграшка, прикраси з бісеру, народний костюм — всього не перелічити. Яка кількість золотих рук! І все це — наші громадяни.

Вперше у заході взяли участь бібліотеки міста. Вони пока-

зали відвідувачам рідкісні видання, які іноді бувають представлені єдиним примірником. Разом з керівництвом держадміністрації ми намагалися відзначити кожного учасника виставки подякою, грамотою, сувеніром.

До речі, всі ці прекрасні сувеніри — вазы з символічною Херсонесу (ми спеціально таку символіку підбирали) виготовлені на нашому Балаклавському заводі майоліки. Кошти на проведення свята виділені Севастопольською держадміністрацією, що свідчить про уважне ставлення керівництва міста до громади та зацікавленість у розвитку галузі культури і туризму.

Хочу додати, що святкування Дня слов'янської писемності і культури не закінчується заходами у Херсонесі. Воно продовжиться фестивалем духовної музики у Володимирському соборі. У фестивалі, крім місцевих колективів, візьмуть участь творчі колективи Ялти та Гурзуфа.

Духовна музика — це музика особлива. На фестивалі будуть представлені колективи з церковних громад та недільних шкіл.

Взагалі Севастополь ще не оцінений повною мірою, в тому числі й туристами, через недостатньо розвинуту інфраструктуру, певні труднощі перехідного періоду від закритого міста, економічну кризу тощо. Місто ще про себе заявить, бо його духовний і культурний спадок надзвичайно потужний. Нам є що запропонувати найвигіднішому туристові.

Записала
Лілія СТЕПКО
м. Севастополь

ШВЕЦІЯ ВИГРАЛА «ЄВРОБАЧЕННЯ»

Переможцем чергового музичного конкурсу «Євробачення», фінал якого пройшов у Баку, стала співачка зі Швеції Лорен.

На другому місці — російська група «Бурановские бабушки». Третє місце посів серб Желько Йоксимович. Гайтана, яка представляла Україну, посіла 15-е місце. Про це повідомляє прес-служба Першого національного телеканалу, який проводив пряму трансляцію «Євробачення».

«У фіналі пісенного конкурсу «Євробачення» Швеція отримала 372 бали, Росія — 259, Сербія — 214, Україна — 65», — йдеться в повідомленні. Гайтана з піснею «Ve Mu Guest» посіла 15 місце, незважаючи на кращі прогнози британських букмекерів.

Усього в пісенному конкурсі взяли участь виконавці з 26 країн. Переможцем конкурсу був визначений шляхом глядацького телефонного і SMS-голосування.

Україна один раз виграла конкурс «Євробачення». У 2004 році кращою піснею була визнана композиція «Дикі танці» у виконанні Руслани.

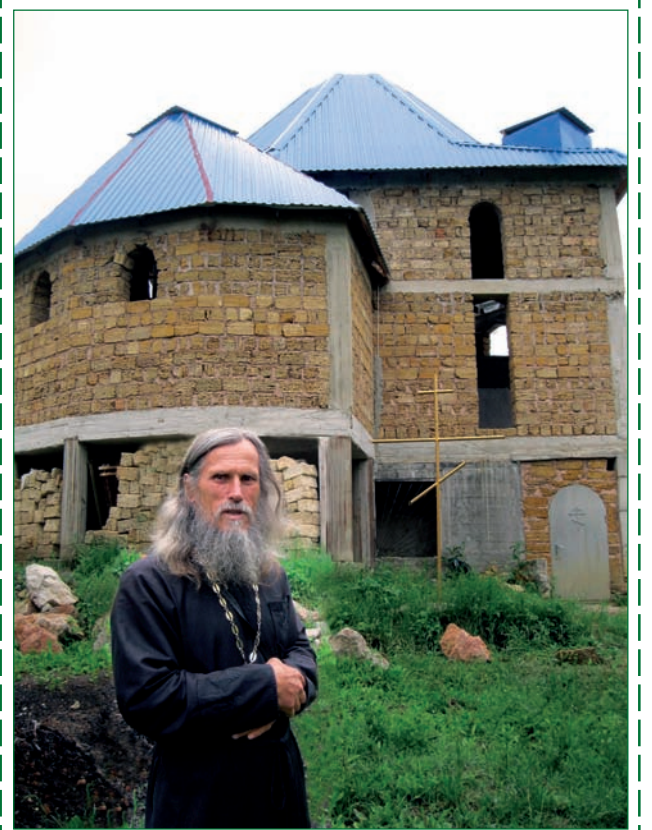
СТАРТУЮТЬ «БОСПОРСЬКІ АГОНИ»

XIV Міжнародний фестиваль античного мистецтва «Боспорські агони» стартує 2 червня в Керчі, повідомляють організатори.

Серед членів журі та почесних гостей фестивалю — народні артисти Лариса Кадирова, Василь Лановий, Олександр Голобородько, Наталя Єгорова.

У програмі фестивалю — виступи театрів з Росії, України та Польщі, виставка на античну тематику, демонстрація художніх фільмів, літературні концерти, творчі зустрічі.

Фестиваль пройде за підтримки Міністерств культури України і Криму, Верховної Ради Криму.

ПРЕОБРАЖЕННЯ ПОЧИНАЄТЬСЯ З ТЕБЕ!

У Криму в с. Перевальному цього року розпочинає діяльність Православний літній оздоровчий дитячий табір «Преображення». Духовний наставник табору — отець Іван, настоятель церкви Покрови Пресвятої Богородиці з Перевального.

Майбутні учасники табору зможуть не лише ближче познайомитися з природою та історією Криму, духовно і фізично оздоровитися, але й підсоблять отцю Івану у святій і великій справі — завершенні будівництва храму Преображення Господнього, який розташований на місці таборування. До слова, це вже третій Православний храм, який отець Іван будує на кримській землі.

Детальніша розповідь про табір буде опублікована у найближчих номерах «Світлиці», а поки що більше довідатися про відпочинок у ньому можна за тел.: (066) 002-41-39, (063) 605-65-28 або на сайті www.preobrajennya.mail.ua

На фото — отець Іван біля недобудованого храму Преображення Господнього біля с. Перевального

Фото Юлії Качули

Гурт «Калинка»

Гурт «Візерунки»

ПЕРЕДПЛАТИТИ «Кримську світлицю» на друге півріччя 2012 року можна у будь-якому поштовому відділенні на території України. Щоб отримувати газету з початку липня, потрібно встигнути оформити передплату до 10 червня!

Передплатний індекс — 90269

ВАРТІСТЬ ПЕРЕДПЛАТИ: 1 місяць — 9,27 грн.; 3 місяці — 27,21 грн.; 6 місяців — 52,77 грн.

ОФОРМИТИ ПЕРЕДПЛАТУ на всеукраїнську загальнополітичну і літературно-художню газету «Кримська світлиця» та інші культурологічні видання ДП «Національне газетно-журнальне видавництво» (газету «Культура і життя», журнали «Українська культура», «Український театр», «Театральний Київ», «Музика», «Пам'ятки України: історія та культура») можна в будь-якому поштовому відділенні зв'язку України. У країнах далекого зарубіжжя оформити передплату на ці видання можна через сайт www.presa.ua на сторінці «Передплата On-Line». Передплатити та придбати окремі примірники видань в електронній версії можна за адресою — <http://presspoint.ua/>. Така послуга доступна в будь-якій країні світу. Довідки за тел.: (044) 498-23-64; e-mail: nvu.kultura.porhun@gmail.com